

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

**КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «КИЇВСЬКА
МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»
(КМАТ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ)**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Коледжу хореографічного мистецтва
«КМАТ імені Сержа Лифаря»

Протокол № 5 від 30.06.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу хореографічного
мистецтва «КМАТ імені Сержа
Лифаря»

 В'ячеслав КОЛОМІЄЦЬ

30 червня 2025 року

**ІСТОРІЯ ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ
ТА СЦЕНОГРАФІЯ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента підготовки бакалавра
(ІІІ курс)**

галузі знань 02 Культура і мистецтво

спеціальності 024 Хореографія

Обговорено та рекомендовано до використання у освітньому процесі на засіданні кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін (протокол № 7 від 30.06.2025 р.).

Обговорено та рекомендовано до використання у освітньому процесі на засіданні Навчально-методичної ради КМАТ імені Сержа Лифаря (протокол № 3 від 27.06.2025 р.).

Укладач: кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри-професор кафедри Лягущенко Андрій Геннадійович.

Викладач: кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри-професор кафедри Лягущенко Андрій Геннадійович.

Історія драматичного театру та сценографія. Робоча програма освітнього компонента підготовки бакалавра. / Уклад.: Лягущенко А.Г. – К.: КМАТ імені Сержа Лифаря, 2025 р. – 78 с.

ЗМІСТ

1. Опис освітнього компонента	4
2. Мета та завдання освітнього компонента	5
3. Програма освітнього компонента.	9
4. Структура освітнього компонента	36
5. Тематичні рекомендації по підготовці до семінарських занять у формі виконання індивідуального науково-творчого завдання	38
6. Тематичні завдання та матеріал для самостійного опрацювання	38
7. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти	62
8. Методи та форми навчання	63
9. Методи та форми контролю	64
10. Питання в білетах та список рекомендованих драматургічних текстів до екзамену	65
11. Оцінювання результатів навчання	71
12. Методичне забезпечення	74
13. Рекомендована література	75

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна
		Денна форма навчання
	Спеціальність 024 Хореографія	Рік підготовки
		3-й
		Семестр
		5-6-й
Загальна кількість годин – 120	Перший (бакалаврський) рівень	Лекції
64		
Практичні		
-		
Семінарські		
4		
Самостійна робота		
52		
Індивідуальні заняття		
-		
Вид контролю: екзамен: VI семестр.		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання - 60% / 40%.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Мета: ознайомлення із сутністю світового театрального мистецтва та сценографії; детальний розгляд театру та його особливостей, як одного із видів мистецтв, вивчення основних етапів розвитку театрального мистецтва та сценографії в суспільно-політичних умовах різних країн та, зокрема, в Україні; засвоєння найбільш значних текстів світової та вітчизняної драматургії; виявлення та розуміння багатогранних зв'язків театрального й хореографічного мистецтва.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- засвоєння теоретичної складової курсу;
- набуття знань про основні тенденції історичного розвитку театрального мистецтва та сценографії;
- розвиток здібностей мислити сценічними образами;
- формування розвиненого естетичного смаку та навиків розуміння ідейно-тематичного й образно-емоційного змісту сценічного твору;
- вміння самостійно аналізувати театральну виставу та її сценографічне рішення, як унікальний соціально-естетичний феномен.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні

знати:

- соціально-естетичну роль театру, його особливості як виду мистецтва, виду та роду специфіку;
- дуальну сутність сценографії як частини театру та різновиду образотворчого мистецтва;
- основні етапи розвитку театру та сценографії;
- основні драматургічні тексти та їх жанрові особливості
- засоби творення художнього образу у сценічному мистецтві;
- особливості творчої діяльності у театрі;
- основні аспекти роботи актора, режисера та художника-сценографа у сценічному мистецтві.

вміти:

- працювати творчо і самостійно;
- виявляти ідейно-тематичний та образно-емоційний зміст, форму, жанр, видovu приналежність сценічного твору;
- самостійно аналізувати театральну виставу;
- оцінити роботу актора і режисера у театральній виставі;
- оцінювати рівень сценографічного вирішення сценічного твору;

- аплікувати знання історичного розвитку сценічного мистецтва на сучасний театральний процес;
- орієнтуватися у різних напрямках театального мистецтва;

Опанування освітнім компонентом сприяє формуванню наступних **компетентностей**:

ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01 Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

СК02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

Опанування освітнім компонентом сприяє наступним **результатам навчання**:

ПР02 Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПР06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ПР07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проєкту.

Порівняльна таблиця узгодження тем курсу «Історія театру та сценографії» із ЗК, СК та ПР

Тема курсу	Реалізація ЗК02	Реалізація СК01	Реалізація СК02	Реалізація ПР02	Реалізація ПР06	Реалізація ПР07
Теми 41–44. Тенденції розвитку театрального мистецтва першої половини XIX ст.	Осмислення взаємозв'язк у театру з революційни ми соціально- політичними процесами Європи	Аналіз ролі театру як інструменту ідеології та суспільного діалогу	Виявлення стильових трансформа цій драматургії, акторського мистецтва та сценографії	Усвідомлен ня цінності театру як носія культурних і моральних змін епохи	Розуміння театру як активного учасника суспільних трансформ ацій	Знання стильових принципів XIX ст. для подальшого сценічного та хореографі чного застосуванн я
Теми 45–48. Український театр першої половини XIX ст.	Формування уявлення про збереження культури в	Усвідомленн я ролі театру в національній	Аналіз етапів становлення української	Примножен ня національн их	Розуміння театру як чинника формуванн о я	Орієнтація у специфіці українськог о сценічного

Тема курсу	Реалізація ЗК02	Реалізація СК01	Реалізація СК02	Реалізація ПР02	Реалізація ПР06	Реалізація ПР07
	умовах бездержавності	самоідентифікації	професійної сцени	культурних цінностей	суспільної свідомості	простору й виконавської традиції
Теми 49–52. Національні театральні культури другої половини XIX ст.	Усвідомлення глобальних культурних процесів та міжкультурних взаємовпливів	Аналіз соціальної ролі режисерського театру	Виявлення закономірностей розвитку режисури та національних сцен	Розуміння мистецтва як форми культурного прогресу	Усвідомлення ролі театру у формуванні суспільних ідей	Застосування знань про режисуру та драматургію у творчих проєктах
Теми 53–56. Творчі трансформації перформативних мистецтв кінця XIX – початку XX ст.	Осмислення модерністських змін у культурі	Розуміння місця театру в системі перформативних мистецтв	Аналіз новаторських стильових і сценографічних рішень	Усвідомлення цінності художнього експерименту	Роль театру в публічному та культурному просторі	Знання модерністських сценографічних і режисерських принципів
Теми 57–60. Український театр другої половини XIX – початку XX ст.	Збереження та розвиток національної театральної традиції	Усвідомлення театру як форми культурного спротиву	Аналіз етапів становлення класичного українського театру	Примноження культурної спадщини	Театр як чинник суспільної самоорганізації	Орієнтація в українських стильових і сценографічних пошуках
Теми 61–64. Театральні роздоріжжя першої половини XX ст.	Осмислення драматичних історичних зламів XX ст.	Аналіз ролі театру в ідеологічних протистояннях	Виявлення напрямів розвитку режисури та сценографії	Усвідомлення моральної відповідальності митця	Театр як форма соціальної рефлексії	Знання авангардних і модерністських засобів сценічної виразності
Теми 65–68. Театральне мистецтво другої половини XX ст.	Усвідомлення багатовекторності культурного розвитку	Аналіз взаємодії театру й суспільства в постіндустріальну добу	Виявлення стильового плюралізму та сценографічних інновацій	Розуміння культурної цінності експерименту	Театр як простір соціального діалогу	Застосування знань про постмодерні сценічні практики
Теми 69–72. Сучасне театральне мистецтво та україноцентричний погляд	Формування відповідального ставлення до культурної спадщини	Усвідомлення ролі театру в сучасних суспільних викликах	Аналіз сучасних тенденцій і деколонізаційних підходів	Примноження культурних і наукових цінностей	Розуміння театру як простору ідентичності	Орієнтація у сучасних сценографічних і цифрових практиках

Пояснення до таблиці

Подана порівняльна таблиця відображає **узгодженість тематичного наповнення курсу з загальними (ЗК), спеціальними (СК) компетентностями та програмними результатами навчання (ПР) освітньо-професійної програми.**

Узагальнення здійснено **за розділами курсу**, що дає змогу простежити логіку поступального розвитку знань — від аналізу соціально-естетичних функцій театру до осмислення сучасних театральних і сценографічних практик у глобальному та україноцентричному контекстах.

- **ЗК02** реалізується через системне вивчення історії театального мистецтва як складової світової та національної культурної спадщини, усвідомлення закономірностей його розвитку та ролі театру в історичних, соціальних і політичних процесах.
- **СК01** забезпечується аналізом театру як особливої форми культурної комунікації, що впливає на формування суспільних взаємовідносин, ідентичностей та ціннісних орієнтирів у різні історичні періоди.
- **СК02** формується шляхом виявлення стильових особливостей, жанрової специфіки, етапів розвитку драматургії, режисури, акторського мистецтва й сценографії, а також через порівняльний аналіз національних театральних культур.
- **ПР02** досягається завдяки осмисленню театру як носія моральних, культурних і наукових цінностей, що відображає духовні пошуки суспільства та сприяє збереженню й примноженню культурної спадщини.
- **ПР06** реалізується через розуміння театру як активного учасника соціального діалогу, інструмента суспільної рефлексії та художнього реагування на історичні й сучасні виклики.
- **ПР07** забезпечується формуванням цілісного уявлення про історію театру і сценографії, необхідного для **усвідомленого застосування виразально-зображальних засобів** відповідно до стилю, виду та жанру хореографічного або перформативного проєкту.

Таким чином, тематична структура освітнього компонента забезпечує **комплексне формування професійних компетентностей**, поєднуючи історико-теоретичний аналіз театального мистецтва з практично орієнтованим підходом до його сучасного використання в сфері перформативних мистецтв.

3. Програма освітнього компонента

III КУРС

РОЗДІЛ 11. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.

Тема 41. Особливості театрального процесу в контексте соціально-політичних подій кінця XVIII – початку XIX ст.

Соціально-економічні та ідейні фактори, що призвели до Великої французької революції. Вплив революції на розвиток французького та європейського театрального мистецтва. Досвід концептуальної ідеологізації театру. Розквіт державного патерналізму в європейських театральних культурах.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які соціально-економічні та ідейні чинники призвели до Великої французької революції?
2. У чому полягав вплив революційних подій на розвиток французького та європейського театру?
3. Як проявлялася концептуальна ідеологізація театру наприкінці XVIII – на початку XIX ст.?
4. Які нові функції театру сформувалися в умовах революційних трансформацій суспільства?
5. У чому полягав феномен державного патерналізму в європейських театральних культурах цього періоду?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 204 с.
4. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 42. Стильове різнобарв'я драматургії.

Революційний класицизм та романтизм як революційна рефлексія. Народження мелодрами. Драматургічна творчість Гюго, Тіка, Бюхнера. Вплив на театр Гофмана. Історична та реалістична драма, водевіль, «добре зроблена

п'еса». Драматургічна творчість Дюма-батька, Мюссе, Бальзака, Скриба, Клейста.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. У чому полягає специфіка революційного класицизму та романтизму як художньої реакції на соціальні злами епохи?
2. Які риси об'єднують і відрізняють драматургію В. Гюго, Л. Тіка та Г. Бюхнера?
3. У чому полягає вплив естетики Е.Т.А. Гофмана на розвиток театру XIX ст.?
4. Який внесок Дюма-батька, Мюссе, Бальзака, Скриба, Клейста у європейську драматургію першої половини XIX ст.
5. Які жанрові й композиційні особливості мають історична драма, водевіль і «добре зроблена п'еса»?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 204 с.
3. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
4. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 43. Сценічні умови та акторське мистецтво.

Сценічні умови в країнах континентальної Європи та в Англії. Основні акторські школи неокласичного, романтичного й реалістичного напрямків. Балетний контекст романтичного театру Провідні представники: Франція – Тальма, Рашель, Дебюро, Леметр; Німеччина – Флек, Деврієнт, Зейдельман; Англія – Кембл, Сідонс, Е.Кін, мадам Вестріс.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які відмінності існували між сценічними умовами континентальної Європи та Англії у першій половині XIX ст.?
2. У чому полягають особливості неокласичної, романтичної та реалістичної акторських шкіл?

3. Яку роль відігравали провідні актори у формуванні сценічної естетики епохи?
4. Як змінювалося розуміння акторської індивідуальності в цей період?
5. Які чинники впливали на професіоналізацію акторського мистецтва у XIX ст.?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
- 2.Владимирова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 204 с.
- 3.Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
- 4.Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 44. Тенденції сценічного оформлення.

Барокова спадщина та пошуки нових принципів організації сценічного простору. Критика італійської концепції сцени. Новаторські ідеї та діяльність Людвіга Тіка, Карла Фрідріха Шинкеля та Готфріда Земпера. Історизм костюму й оформлення. Поява павільйонної декорації. Сценічна техніка та ефекти.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які риси барокової спадщини зберігалися у сценічному оформленні першої половини XIX ст.?
2. У чому полягала критика італійської концепції сцени в цей період?
3. Яке значення мали ідеї Л.Тіка, К.Ф. Шинкеля та Г. Земпера для розвитку сценографії?
4. Що таке історизм костюму й оформлення та чому він набув поширення?
5. Які нові технічні можливості з'явилися у сценічному оформленні XIX ст.?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
- 2.Владимирова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 204 с.

3. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.

РОЗДІЛ 12. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.

Тема 45. Особливості театрального життя в українських землях кінця XVIII – початку XIX ст.

Розірваність України поміж європейськими імперіями. Розвиток української культури в умовах бездержавності. Роль спадщини шкільного театру й традицій народної перформативної діяльності у народженні української сцени сучасного типу. Європейські та польсько-російські впливи на театральне життя в українських землях.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які суспільно-політичні умови визначали розвиток театру в українських землях наприкінці XVIII – на початку XIX ст.?
2. Як бездержавність України впливала на формування театральної культури?
3. Яку роль відігравала спадщина шкільного театру у процесі формування української професійної сцени?
4. У чому проявлялися європейські, польські та російські впливи на театральне життя України?
5. Яке значення мала народна перформативна діяльність для розвитку професійної сцени?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с.+ 32 с. іл.

3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.

Тема 46. Кріпацький театр в Україні як соціальне та мистецьке явище.

Суспільно-політичні причини виникнення маєткових труп в Російській імперії. Розповсюдження кріпацького театру в українських землях. Трупи Потоцького, Ільїнського, Ширая, Трощинського. Балет – родзинка маєткового театру. Дуалістична сутність кріпацької сцени на перетині аматорської і професійної перформативної діяльності. Маєткові трупи як передумова виникнення професійного українського театру.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які соціально-політичні причини зумовили виникнення кріпацького театру?
2. У чому полягала специфіка маєткових театральних труп в Україні?
3. Які кріпацькі театри мали найбільший вплив на розвиток сцени в українських землях?
4. Яку дуалістичне протиріччя було притаманне маєтковій сцені?
5. Чому кріпацький театр розглядається як передумова професійної української сцени?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с.+ 32 с. іл.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.

Тема 47. Народження української драматургії і театру сучасного типу.

Польсько-російський вектор театального життя в українських землях на початку XIX ст. Київ, Харків, Одеса, Львів, Полтава Єлисаветград як основні театральні центри. Провідні діячі. Полтавський вільний театр та народження українського сценічного мистецтва сучасного типу. Творчість Івана Котляревського й Григорія Квітки-Основ'яненка.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які чинники сприяли появі українського театру сучасного типу?
2. Які основні театральні центри сформувалися в українських землях на початку XIX ст.
3. Яке значення мав Полтавський вільний театр?
4. У чому полягає новаторство драматургії Івана Котляревського?
5. Який внесок у розвиток театру зробив Григорій Квітка-Основ'яненко?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.
4. Лягущенко А. Вплив хореографічного мистецтва на розвиток театральної справи в Україні: історичний аспект. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ: НАКККиМ, 2018, №4. – С. 305-310.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 48. Сценічні умови та простір українського театру першої половини XIX ст.

Провідні польсько-російсько-українські трупи. Творчо-організаційна діяльність Івана Штейна та Людвіга Млотковського. Творчість Михайла Щепкіна й Карпа Соленика та акторів їхньої генерації. Хореографічний контекст театального життя. Театральні приміщення і оформлення сцени в українських землях першої половини XIX ст.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які були провідні театральні трупи в українських землях першої половини XIX ст.?
2. Яка роль творчо-організаційної діяльності Івана Штейна та Людвіга Млотковського?
3. У чому полягав внесок Михайла Щепкіна та Карпа Соленика в розвиток сценічної культури?
4. Як розвивався театральний простір в українських землях на початку XIX ст.?
5. Які характерні риси оформлення вистав цього періоду?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с.+ 32 с. іл.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.
4. Лягущенко А. Вплив хореографічного мистецтва на розвиток театральної справи в Україні: історичний аспект. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ: НАКККиМ, 2018, №4. – С. 305-310.
5. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.

РОЗДІЛ 13. РІЗНОМАНІТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ КУЛЬТУР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.

Тема 49. Зародження режисури у європейському театрі.

Причини появи режисерського театру. Вплив драматургії реалізму й натуралізму на виникнення режисури. Діяльність Чарльза Кіна. Мейнінгейнський театр. Пошуки Андре Антуана, Отто Брама. Діяльність Генрі Ірвінга. Ансамбль та акторська індивідуальність в контексті народження режисерського театру.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які історико-культурні чинники зумовили появу режисерського театру?
2. Як реалізм і натуралізм вплинули на формування режисерського мислення?
3. У чому полягали новації Мейнінгейнського театру?
4. Які принципи ансамблевості та індивідуальності актора сформувалися в цей період?
5. Який внесок у зародження режисури зробили Чарльз Кін, Андре Антуан, Отто Брам, Генрі Ірвінг?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
- 3.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.
- 4.Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
- Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 50. Новації скандинавської драматургії і театру.

Суспільно-політичні умови розвитку культури країн Скандинавії. Стильова різноманітність скандинавської драматургії. Новаторська драматургічна творчість Генріка Ібсена та її вплив на європейський і світовий театр. Творчість Бйорнстєрне Бйорнсона та Августа Стрінберга. Особливості розвитку норвезького й шведського театрів.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які суспільні умови визначали розвиток скандинавського театру ХІХ ст.?
2. У чому новаторство драматургії Генріка Ібсена?
3. Які риси об'єднують і відрізняють творчість Б. Бйорнсона та А. Стрінберга?
4. Як змінювалася тематика та форма скандинавської драми?
5. Який вплив справила скандинавська драматургія на театр?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
- 3.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.

4. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
6. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
7. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 51. Театр Східної та Центральної Європи у пошуках власного обличчя.

Суспільно-політичні особливості розвитку російської культури. Імператорська та провінційна сцена. Балет – французьке дзеркало російського імперства. Драматургія від Гоголя до Чехова. Акторське мистецтво між романтизмом та реалізмом. Сцена Польщі та Балтії під російською експансією. Національні театральні культури у австрійському контексті.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які суспільно-політичні умови визначали розвиток театру в Східній і Центральній Європі?
2. Як імперські контексти впливали на російські перформативні мистецтва?
3. Які особливості розвитку драматургії від Гоголя до Чехова?
4. У чому полягала специфіка акторського мистецтва Східної та Центральної Європи?
5. Як формувалися національні сцени Польщі та Балтії?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
4. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 52. Сценічне мистецтво Нового світу у контексті європейських театральних віянь .

Суспільно-політичні умови та особливості розвитку культури Південної та Північної Америки. Гастрольний характер іспаномовного театру Південної Америки. Особливості англomовного північноамериканського театру. Європейські традиції у акторському мистецтві та становлення місцевої виконавської школи. Зародження драматургії в США. Творчість Юджина О'Ніла.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які особливості культурного розвитку визначали театр Північної та Південної Америки?
2. У чому специфіка гастрольного характеру іспаномовного театру Південної Америки?
3. Як формувався англomовний театр США?
4. Яку роль відігравала європейська акторська традиція у становленні американської сцени?
5. У чому новаторство драматургії Юджина О'Ніла?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 204 с.
3. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

РОЗДІЛ 14. ТВОРЧІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ КІНЦЯ ХІХ ст. – ПОЧАТКУ ХХ ст.

Тема 53. Перформативні мистецтва в умовах «Прекрасної епохи».

Суспільно-політичні умови та особливості розвитку світової культури і мистецтва на межі ХІХ-ХХ ст. Комерціалізація та політизація мистецького життя в контексті формування масової культури. Вихід перформативних мистецтв та їх представників у широкий публічний простір. Місце драматичного театру та хореографії у перформативних мистецтвах.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які соціально-політичні умови визначали культурний розвиток на межі XIX–XX ст.?
2. У чому проявлялася комерціалізація та політизація мистецького життя «Прекрасної епохи»?
3. Як змінювалося місце театру в системі перформативних мистецтв?
4. Які нові форми публічної присутності митця сформувалися в цей період?
5. Чому театр та хореографія стають простором активної соціальної рефлексії?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
4. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
5. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 54. Новації драматургії

Полістилісність творчості Герхарда Гауптмана. Неоромантизм Едмона Ростана. Драматургія Бернарда Шоу. Символізм як початок модерністських мистецьких течій та шлях до новацій у театрі. Драматургія Моріса Метерлінка, Альфреда Жарі, Августа Стрінберга, Гуго фон Гофманстеля, Оскара Вайлда.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. У чому полягає полістилістичність драматургії кінця XIX – початку XX ст.?
2. Які риси неоромантизму у творчості Едмона Ростана?
3. Яке значення має драматургія Бернарда Шоу для оновлення театру?
4. Як символізм відкрив шлях до новаторських театральних течій?
5. У чому специфіка драматургічних пошуків Метерлінка, Жарі, Стрінберга, Гофманстеля, Вайлда?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
- 3.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
- 4.Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 55. Режисура та акторське мистецтво.

Модерністські течії у західноєвропейському театрі. Ідеї Ріхарда Вагнера. Ритмопластика Еміля Жака Далькроза. Режисура Адольфа Аппія, Гордона Крега, Орельєна Люньє-По, Жака Копо, Макса Рейнхарда. Видатні актори національних театрів – Йозеф Кайнц, Сандро Моісі, Чарльз Кін, Генрі Ірвінг, Сара Бернар, Бенуа Констанс Коклен, Томазо Сальвіні, Єлеонора Дузе.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які модерністські течії визначали розвиток режисури на початку ХХ ст.?
2. У чому полягає вплив ідей Ріхарда Вагнера та Еміля Жака Далькроза на перформативні мистецтва?
3. Які новаторські принципи режисури сформулювали Аппія та Крег?
4. Як змінювалося розуміння акторської природи ролі в цей період?
5. Яку роль відігравали провідні актори національних театрів у формуванні нової сценічної мови?

Рекомендована література

- 1.Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
- 3.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.

4. Клековкін О. *Theatrica. Лексикон* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. *Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями* Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
6. Паві П. *Словник театру* / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
7. Крег Е.Г. *Про мистецтво театру* / Едвард Гордон Крег. – Київ: Мистецтво, 1974. – 320 с.
8. Райнгардт М. *Я лише театроман* / Макс Райнгардт. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 184 с. + іл.

Тема 56. Народження дієвої сценографії.

Режисерський театр та виникнення дієвої сценографії. Вплив новаторських художніх стилів в образотворчому мистецтві на становлення сценографії у драматичному театрі та хореографічному мистецтві. Сценографічна творчість Адольфа Аппія, Гордона Крега. Новації театральної архітектури й техніки у Німеччині від Ріхарда Вагнера до Георга Фукса й Макса Літмана.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Що розуміється під поняттям «дієва сценографія»?
2. Як режисерський театр вплинув на формування нової сценографії?
3. Який вплив мали образотворчі стилі модернізму на сценографічні рішення?
4. У чому новаторство сценографії Адольфа Аппія та Гордона Крега?
5. Як змінювалися театральна архітектура й техніка на початку ХХ ст.?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. *Історія театру* / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. *Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв* / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Юдова-Романова. К. *Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії* / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
4. Годж С. *Коротка історія мистецтв* / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
5. Стайн Дж. *Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ.* / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.

6. Клековкін О. *Theatrica. Лексикон* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
7. Клековкін О. *Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями* Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
8. Паві П. *Словник театру* / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
9. Крег Е.Г. *Про мистецтво театру* / Едвард Гордон Крег. – Київ: Мистецтво, 1974. – 320 с.
10. Райнгардт М. *Я лише театроман* / Макс Райнгардт. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 184 с. + іл.
11. Паві П. *Словник театру* / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

РОЗДІЛ 15. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ ст. – ПОЧАТКУ ХХ ст.

Тема 57. Проблеми розвитку українського театрального мистецтва другої половини ХІХ ст.

Політичні утиски української культури в умовах бездержавності. Переривання традицій розвитку українського професіонального театру та дефіцит сценічної драматургії у середині ХІХ ст. Аматорський театральний рух – джерело відродження української професіональної сцени. Основні осередки українського аматорського театального руху.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які політичні та культурні утиски визначали умови розвитку українського театру в другій половині ХІХ ст.?
2. Як перервалася традиція професійного українського театру в середині ХІХ ст.?
3. Яка ситуація склалася в українській драматургії у середині ХІХ ст.?
4. Яку роль відігравав аматорський театральний рух у відродженні національної сцени?
5. Що сформувало передумови для появи професійного українського театру наприкінці ХІХ ст.?

Рекомендована література

1. *Історія українського театру* : у 3 т. Т.1: Від витоків до ХХ ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – С. 203-274; 274-480; 481-639.
2. Пилипчук Р. *Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.)* / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний

університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.

3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.

4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 58. Український театр за австрійського панування.

Суспільно-політичні умови розвитку української культури при австрійській владі. Західноукраїнська інтелігенція та театр. Перші спроби творення української сцени у середині XIX ст. Заснування професіонального театру «Руська бесіда». Основні періоди діяльності та творчо-організаційні особливості колективу. Провідні керівники й актори. Іван Франко і театр.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які особливості суспільно-політичного розвитку західноукраїнських земель впливали на театр?
2. Яку роль відігравала західноукраїнська інтелігенція у перших спробах творення професіональної сцени?
3. Яке значення мав театр «Руська бесіда» для національної культури?
4. Хто з діячів визначав основні напрями розвитку західноукраїнського театру цього періоду?
5. Яким був внесок Івана Франка у театральне життя Галичини?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – С. 203-274; 274-480; 481-639.

2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.

3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.

4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Тема 59. Український класичний театр корифеїв.

Становище української культури в Російській імперії. Відродження українського професіонального театру на базі аматорського руху. Творчість Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Івана Карпенка-Карого, Миколи Садовського, Панаса Саксаганського, Марії Заньковецької, Івана Мар'яненка. Провідні трупи українського класичного театру. Музично-драматична складова.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які обставини супроводжували формування українського класичного театру корифеїв?
2. Який внесок М. Кропивницького, М. Старицького, І. Карпенка-Карого у становлення українського класичного театру та його драматургії?
3. Як формувався акторський ансамбль українських труп та їх зірки – М. Садовський, П. Саксаганський, М. Заньковецька, І. Мар'яненко?
4. Які існували провідні українські трупи?
5. Яке значення мав український класичний театр корифеїв для становлення національної театральної традиції?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до ХХ ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – С. 203-274; 274-480; 481-639.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
6. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.

Тема 60. Вітчизняне театральне мистецтво та сценографія у часи творчо-організаційних трансформацій.

Передчуття змін. Значення стаціонарного театру Миколи Садовського для розвитку вітчизняних перформативних мистецтв. Народження модерної

драматургії у творчості Володимира Винниченка, Лесі Українки, Олександра Олеся. Перші художники української сцени. Вихід на сцену покоління Леся Курбаса. «Молодий театр». Діяльність Олександри Екстер.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які чинники зумовили творчо-організаційні зміни в українському театрі на межі ХІХ–ХХ ст.?
2. Яке значення для вітчизняних перформативних мистецтв мав стаціонарний театр Миколи Садовського?
3. У чому полягала новизна драматургії В. Винниченка, Лесі Українки, О. Олеся?
4. Які творчо-організаційні трансформації започаткував «Молодий театр» на чолі з Лесем Курбасом?
5. Хто з художників стояв у витоків української сценографії?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т. 2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2009. – 876 с.
2. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл. 4.
3. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
4. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Наталія Єрмакова. – Київ: Фенікс, 2012. – 512 с.
5. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
6. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
7. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / О.В.Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.

РОЗДІЛ 16. ТЕАТРАЛЬНІ РОЗДОРІЖЖЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ ст.

Тема 61. Театральне мистецтво та драматургія у контексті «червоної епохи».

Ідеологічна заангажованість перформативних мистецтв у протистоянні демократії й тоталітаризму. Явище політичного театру. Різноманітність і уніфікація мистецтва сцени в різних політичних системах. Німецький експресіонізм та його вплив на театр і хореографію. Тенденції світової драматургії і творчість Жироду, Кокто, Піранделло, Моема, Брехта.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Що визначало функціонування перформативних мистецтв в першій половині XX ст.?
2. Як явище політичного театру вплинуло на розвиток драматургії та режисури?
3. У чому полягали відмінності функціонування театру у демократичних і тоталітарних системах?
4. Як німецький експресіонізм впливав на театр і хореографію?
5. Які основні риси драматургії Брехта, Піранделло, Жироуду, Кокто?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 288 с.
4. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
5. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 62. Світ і сутінки української сцени часів соціальних катаклізмів.

Театральний проект національних урядів та створення перших державних українських театрів. Вітчизняні перформативні мистецтва у лещатах радянського удержавлення. Новаторська діяльність Леся Курбаса в Мистецькому об'єднанні «Березіль». Українська режисура та акторська школа. Драматургія Миколи Куліша і його сучасників. Фінал театального відродження.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Що таке театральний проект національних урядів України?
2. Що таке політика радянського удержавлення перформативних мистецтв?
3. У чому полягала новаторська сутність діяльності Леся Курбаса у мистецькому об'єднанні «Березіль»?
4. Яку роль відіграла драматургія Миколи Куліша у становленні українського театру 20-х рр. XX ст.?
5. Які відомі представники української режисури та акторської школи?

Рекомендована література

1. Історія українського театру : у 3 т. Т. 2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2009. – 876 с.
2. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.4.
3. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
4. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Наталія Єрмакова. – Київ: Фенікс, 2012. – 512 с.
5. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
6. Лягущенко А.Г. Леся Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2024. С. 105-114.

Тема 63. Розвиток режисури та акторського мистецтва першої половини ХХ ст.

Стильове різноманіття та вектори режисерських шукань. Творчість Костянтина Станіславського, Всеволода Мейєрхольда, Євгена Вахтангова, Олександра Таїрова, Ервіна Піскатора, Бертольда Брехта, Антонена Арто, «Картеля чотирьох». Акторські шукання Михайла Чехова. Національні акторські школи та їх представники.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які основні вектори розвитку режисури першої половини ХХ ст.?
2. У чому полягала специфіка системи Костянтина Станіславського та її адаптація у шуканнях Михайла Чехова?
3. Як авангардна режисура вплинула на акторське мистецтво?
4. Які особливості національних акторських шкіл цього періоду?
5. Яке значення мали ідеї Брехта та Арто для подальшого розвитку театру?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.

3. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 288 с.
4. Клековкін О. *Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
5. Мейєрхольд Вс. Мистецтво театру / Всеволод Мейєрхольд. – Львів: Простір М. – 64 с.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 64. Основні тенденції сценографії першої половини ХХ ст.

Стили та напрямки розвитку світового сценографічного мистецтва. Український прорив у сценографії. Творчість Петрицького, Меллера, Хвостенка-Хвостова, харківських сценографів. Радянський конструктивізм з українським обличчям. Художники трупі Сергія Дягілева. Новації Баугауза. Сценографія у «Картелі чотирьох». Пошуки театральної архітектури.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які художні стилі вплинули на формування сценографії першої половини ХХ ст.?
2. У чому полягав український прорив у сценографічному мистецтві та його провідні представники?
3. Яке значення мав конструктивізм для театального простору?
4. Як розвивалася сценографія в діяльності трупі Сергія Дягілева, Баугаузі, «Картелі чотирьох»?
5. Які пошуки велися у сфері театральної архітектури?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
4. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
5. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / Олена Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.

6. Український театральний костюм XX-XXI століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.
7. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 288 с.
8. Клековкін О. *Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
9. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
10. Лягущенко А.Г. Паралелі театальної діяльності Павла Вірського та Сержа Лифаря. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 36. С.16-24

РОЗДІЛ 17. БАГАТОБАРВНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX ст.

Тема 65. Шукання світового театру другої половини XX ст.

Вплив післявоєнної суспільно-політичної ситуації на культуру і мистецтво. Ліва ідеологія та перформативні мистецтва. Театр постмодерну. Ренесанс французької сцени. Відродження німецького й італійського театру. Нове дихання англійської сцени. Особливості театру США. Становлення міжнародного фестивального руху. Сцена СРСР від сталінізму до застою. Театр соцтабору.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Як післявоєнна суспільно-політична ситуація вплинула на розвиток світових перформативних мистецтв?
2. Які особливості мали театральні культури Європі другої половини XX ст.?
3. У чому полягала специфіка театального розвитку США цього періоду?
4. Яку роль відіграв фестивальний рух у міжнародному театральному процесі?
5. Характерні ознаки театального життя СРСР та країн соцтабору другої половини XX ст.?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.

2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
3. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
4. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Пітер Брук. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 136 с.
5. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер / Єжи Гротовський. – Львів: Літопис, 1999. – 192 с.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 66. Особливості драматургії другої половини ХХ ст.

Вплив повоєнних філософських течій на драматургію. Абсурдизм й сюрреалізм у драматургії. Творчість Ануя, Йонеско, Камю, Дюрренмата. Здобутки англомовних драматургів. Творчість Вільямса, Олбі. Світло у сутінках драматургії соціалістичного реалізму та театральні казки Шварца. Драматургія соцтабору та творчість Ружевича.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які філософські течії вплинули на драматургію післявоєнного періоду?
2. У чому полягає специфіка драматургії абсурду та сюрреалізму?
3. Які тематичні та стильові риси об'єднують творчість Ануя, Йонеско, Камю?
4. Як розвивалася англомовна драматургія другої половини ХХ ст.?
5. У чому суперечливість драматургії соціалістичного реалізму?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

5. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Тема 67. Український театр у лежцатах соціалістичного реалізму та на зорі незалежності.

Сталінська уніфікація театру. Українська драматургія від конформізму до спротиву. Творчість Олександра Кочерги та Івана Багряного. Завершення творчого шляху Гната Юри, Василя Василька, Мар'яна Крушельницького. Розтоптані надії театральних шестидесятників. Творчість Сергія Данченка. Підйом студійного руху.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Як сталінська культурна політика вплинула на український театр?
2. Які особливості розвитку української драматургії другої половини ХХ ст?
3. Як відбулася зміна поколінь в українському театрі на початку шістдесятих років?
4. Яке значення мала творчість Сергія Данченка для оновлення української сцени?
5. Як розвивався студійний рух наприкінці ХХ ст.?

Рекомендована література

1. Васильєв С., Чужинова І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужинова, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
2. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.4.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.

Тема 68. Основні тенденції сценографії другої половини ХХ ст.

Новий підхід дієвої сценографії у творчості Йозефа Свободи. Сценографи Давид Боровський й Євген Лисик. Українська сценографічна школа Данила Лідера. Просторова складова пошуків Роберта Вілсона. Простір «бідного» театру. Вихід театру в нетеатральний простір. Середовище як оформлення.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які риси визначають новий етап розвитку дієвої сценографії?
2. У чому полягала новаторська роль Йозефа Свободи?
3. Які особливості української школи сценографії другої половини ХХ ст.?
4. Як трансформувався сценічний простір у «бідному» театрі?
5. Які тенденції вивели театр за межі традиційного сценічного простору?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
4. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
5. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / Олена Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.
6. Український театральний костюм ХХ-ХХІ століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.
7. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
8. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

РОЗДІЛ 18. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.

69. Світова сцена в період глобалізаційних потрясінь.

Криза сталої концепції світоустрою й формування «нового гуманізму». Рефлексія сцени і драматургії на події сучасності. Театр на шляху деконструкції. Постдраматичний театр. Різновиди інтерактивних театральних видовищ.

Імерсійний театр. Примарність кордонів сучасного театру. Актуальні імена сучасної драматургії, зокрема, Мартін МакДона.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які глобалізаційні процеси вплинули на сучасний театральний простір?
2. У чому полягає криза традиційної моделі театру наприкінці XX – на початку XXI ст.?
3. Які риси визначають постдраматичний театр?
4. Як інтерактивні та імерсійні форми змінюють взаємодію з глядачем?
5. Які тенденції свідчать про деконструкцію жанрових меж сучасного театру?

Рекомендована література

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКиТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

70. Сучасні виклики самоідентифікації української сцени.

Взаємопов'язаність проблем суспільного вибору України й розвитку вітчизняних перформативних мистецтв. Протиріччя функціонування сучасного українського театру. Зміна парадигми й поколінь національної сцени. Актуальні імена вітчизняних перформативних мистецтв. Український театр в умовах війни.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які суспільні чинники визначають сучасний розвиток українського театру?
2. У чому полягають протиріччя функціонування української сцени сьогодні?
3. Як війна вплинула на тематику та форми театального мистецтва?
4. Які зміни поколінь відбуваються в українському театрі?
5. Яку роль відіграє театр у процесі національної самоідентифікації в умовах війни?

Рекомендована література

1. Васильєв С., Чужина І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужина, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
2. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
4. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.

71. Сценографія у цифровому вимірі.

Традиції й новаторство у сучасній сценографії й організації ігрового простору. Роль і місце сценічного світла у сучасній сценографії. Цифрові можливості ігрового простору сьогоdnішнього театру. 3D-мапінг, додана реальність та інші технології створення віртуального сценічного простору. Актуальні імена сучасної сценографії.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. Які цифрові технології визначають сучасний розвиток сценографії?
2. У чому полягає роль світла в сучасному сценічному просторі?
3. Як 3D-меппінг і доповнена реальність змінюють зоровий образ вистави?
4. Які ризики та переваги має цифровізація сценографії?
5. Як поєднуються традиції та новаторство у сучасному сценічному оформленні?

Рекомендована література

1. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.

2. Український театральний костюм XX-XXI століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.
3. Васильєв С., Чужина І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужина, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.

72. Пошуки україноцентричного погляду на історію драматичного театру.

Крах російсько-радянської парадигми історії театру. Візія повноцінного включення українського театру у загальносвітовий сценічний процес. Погляд на історію вітчизняного й зарубіжного драматичного театру. Місія Музею театального музичного і кіномистецтва України. Важливість вивчення історії театру.

Питання для самоперевірки й поточного контролю

1. У чому полягає криза російсько-радянської парадигми історії театру?
2. Які принципи формують україноцентричний підхід до театрознавства?
3. Як український театр інтегрується у світовий сценічний процес?
4. Яку роль відіграє Музей театального, музичного і кіномистецтва України?
5. Чому важливо сьогодні вивчати історію театру?

Рекомендована література

1. Васильєв С., Чужина І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужина, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
2. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
3. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р.

– Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.

4. Структура освітнього компонента

III курс

V СЕМЕСТР						
РОЗДІЛ 11. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.						
Тема 41. Особливості театрального процесу в контексті соціально-політичних подій кінця XVIII – початку XIX ст.		2				1
Тема 42. Сильове різнобарв'я драматургії XIX ст.		2				2
Тема 43. Сценічні умови та акторське мистецтво.		2				2
Тема 44. Тенденції сценічного оформлення.		2				1
Усього годин за розділом 11	14	8				6
РОЗДІЛ 12. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.						
Тема 45. Особливості театрального життя в українських землях кінця XVIII – початку XIX ст.		2				2
Тема 46. Кріпацький театр в Україні як соціальне та мистецьке явище.		2				2
Тема 47. Народження української драматургії і театру сучасного типу.		2				2
Тема 48. Сценічні умови та простір українського театру першої половини XIX ст.		2				2
Усього годин за розділом 12	16	8				8
РОЗДІЛ 13. РІЗНОМАНІТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ КУЛЬТУР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.						
Тема 49. Зародження режисури у європейському театрі.		2				2
Тема 50. Новації скандинавської драматургії і театру.		2				2
Тема 51. Театр Східної та Центральної Європи у пошуках власного обличчя.		2				2
Тема 52. Сценічне мистецтво Нового світу у контексті європейських театральних віянь.		2				2
Усього годин за розділом 13	16	8				8
РОЗДІЛ 14. ТВОРЧІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ КІНЦЯ XIX ст.–ПОЧАТКУ XX ст						
Тема 53. Перформативні мистецтва в умовах «Прекрасної епохи».		2				1
Тема 54. Новації драматургії.		2				1
Тема 55. Режисура та акторське мистецтво.		2				2

Тема 56. Народження дієвої сценографії.		2				2
Усього годин за розділом 14	14	8				6
Разом за V семестр	60	32				28
VI СЕМЕСТР						
РОЗДІЛ 15. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.						
Тема 57. Проблеми розвитку українського театрального мистецтва другої половини XIX ст.		2				1
Тема 58. Український театр за австрійського панування.		2				1
Тема 59. Український класичний театр корифеїв.		2				2
Тема 60. Вітчизняне театральне мистецтво та сценографія у часи творчо-організаційних трансформацій.		2				2
Усього годин за розділом 15	14	8				6
РОЗДІЛ 16. ТЕАТРАЛЬНІ РОЗДОРІЖЖЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX ст.						
Тема 61. Театральне мистецтво та драматургія у контексті «червоної епохи».		2				1
Тема 62. Світ і сутінки української сцени часів соціальних катаклізмів.		2				2
Тема 63. Розвиток режисури та акторського мистецтва першої половини XX ст.		2				1
Тема 64. Основні тенденції сценографії першої половини XX ст.		2				2
Усього годин за розділом 16	14	8				6
РОЗДІЛ 17. БАГАТОБАРВНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX ст.						
Тема 65. Шукання світового театру другої половини XX ст.		2				1
Тема 66. Особливості драматургії другої половини XX ст.		2				2
Тема 67. Український театр у лещатах соціалістичного реалізму та на зорі незалежності.		2				1
Тема 68. Основні тенденції сценографії другої половини XX ст.		2				2
Усього годин за розділом 17	14	8				6
РОЗДІЛ 18. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.						
69. Світова сцена в період глобалізаційних потрясінь.		2		1		2
70. Сучасні виклики самоідентифікації української сцени.		2		1		1
71. Сценографія у цифровому вимірі.		2		1		2
72. Пошуки україноцентричного погляду на історію драматичного театру.		2		1		1

Усього годин за розділом 18	18	8		4		6
Екзамен						
Разом за VI семестр	60	32		4		24
Разом за III курс	120	64		4		52
Разом за весь освітній компонент	240	134		8		98

5. Тематичні рекомендації по підготовці до семінарських занять у формі виконання індивідуального науково-творчого завдання

Цей вид роботи у запропонованій робочій програмі не передбачає опанування та висвітлення окремих тем семінарських занять. Натомість семінарські заняття призначені для презентації, захисту й обговорення у формі творчої дискусії індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ), виконаного кожним здобувачем освіти. ІНТЗ передбачає створення проекту постановки драматургічного твору на певному виді сцени (сцена коробка італійського типу із відповідними технічними можливостями XVIII-XIX ст., експериментальні сцени архітектурного авангарду першої половини XX ст., нетеатральні локації постмодерного театру, сучасна високотехнологічна сцена). ІНТЗ передбачає аналіз п'єси та власний постановочний план довільної форми, який є розробкою майбутньої вистави. Драматургічний твір для ІНТЗ обирається із списку рекомендованих текстів п'єс до відповідних тем освітнього компонента, що вивчаються у V та VI семестрах і наведені у запропонованій робочій програмі «Історія драматичного театру та сценографія». У структурі освітнього компонента 4 години семінарських занять розташовані в кінці програми вивчення на III курсі, задля того, щоб здобувачі освіти мали час опанувати матеріал всіх розділів та тем і на цьому базисі виконати індивідуальне науково-творче завдання (ІНТЗ).

6. Тематичні завдання та матеріал для самостійного опрацювання

V СЕМЕСТР

РОЗДІЛ 11. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.

Тема 41. Особливості театрального процесу в контексте соціально-політичних подій кінця XVIII – початку XIX ст.

1. З'ясувати соціально-економічні та ідейні фактори, що призвели до Великої французької революції.
2. Дізнатися про вплив революції на розвиток французького та європейського театрального мистецтва.
3. Розглянути формування принципів концептуальної ідеологізації театру в роки Великої французької революції.

Тема 42. Стильове різнобарв'я драматургії XIX ст.

1. Дізнатися про стилі – революційний класицизм, романтизм, реалізм, а також про жанри – мелодрама, історична та реалістична драма, водевіль.
2. Розглянути драматургічну творчість Тіка, Дюма-батька, Мюссе, Бальзака, Скриба, Клейста, вплив на театр Гофмана.
3. Прочитати повні тексти рекомендованих п'єс Гюго та Бюхнера.

Гюго Рюї Блаз

Гюго Ернані

Бюхнер Войцек друк

Бюхнер Войцек текст

Тема 43. Сценічні умови та акторське мистецтво.

1. З'ясувати сценічні умови в країнах континентальної Європи та в Англії.
2. Дізнатися про основні акторські школи.
3. Познайомитися з акторською творчістю провідних представників французького, німецького та англійського театрів першої половини XIX ст.

Тема 44. Тенденції сценічного оформлення.

1. Розповісти про долю барокової спадщини та пошуки нових принципів організації сценічного простору.
2. Дізнатися про новаторські ідеї та діяльність Карла Фрідріха Шинкеля, Готфріда Земпера, Людвіга Тіка, Ріхарда Вагнера.

3. Познайомитись зі змінами в сценічному костюмі, декораціях, техніці оформлення, сценічних ефектах.

Література для підготовки тем по розділу 11:

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 304-350.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКиТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 162-184
3. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 160-166.
4. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
6. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
7. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с

Брокет Гілді Історія театру.

Владимірова Історія театру І

Юдова-Романова Образно-технологічні

Стайн І Реалізм. Натуралізм

Клековкін Лексикон

Паві Словник театру

РОЗДІЛ 12. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст.

Тема 45. Особливості театрального життя в українських землях кінця XVIII – початку XIX ст.

1. З'ясувати особливості розвитку української культури в умовах бездержавності.
2. Проаналізувати внесок шкільного театру й народної перформативної діяльності у формування української сцени сучасного типу.
3. Дізнатися про європейські та польсько-російські впливи на театральне життя в українських землях.

Тема 46. Кріпацький театр в Україні як соціальне та мистецьке явище.

1. З'ясувати причини виникнення кріпацького театру в Україні.
2. Ознайомитись із трупами Потоцького, Ільїнського, Ширая, Трощинського.
3. Дізнатися роль кріпацьких театрів у виникненні професійної української сцени.

Тема 47. Народження української драматургії і театру сучасного типу.

1. Дізнатися про театральні центри початку XIX ст. в українських землях.
2. Ознайомитись із діяльністю Полтавського вільного театру.
3. Проаналізувати драматургічну творчість Котляревського, Квітки-Основ'яненка, Шевченка й прочитати повний текст їх рекомендованих п'єс.

Котляревський Наталка Полтавка

Квітка-Основ'яненко Сватання

Квітка-Основ'яненко Шельменко

Шевченко Назар Стодоля друк

Шевченко Назар Стодоля текст

Тема 48. Сценічні умови та простір українського театру першої половини XIX ст.

1. Дізнатися про провідні трупи, які працювали в українських землях у першій половині XIX ст.
2. Ознайомитись із діяльністю Штейна, Млотковського, Щепкіна, Соленика та акторів їх покоління.
3. Розглянути театральні приміщення та оформлення сцени в українських землях у першій половині XIX ст.

Література для підготовки тем по розділу 12:

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – С. 150-203.
2. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 125-172.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – С. 11-113.
4. Лягущенко А. Вплив хореографічного мистецтва на розвиток театральної справи в Україні: історичний аспект. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ: НАКККіМ, 2018, №4. – С. 305-310.
5. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 195-213.
6. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.

Історія українського театру ІМФЕ Т.1

Пилипчук Історія українського театру.

Юдова-Романова Образно-технологічні

Лягушенко Вплив хореографічного мистецтва

Клековкін Лексикон

РОЗДІЛ 13. РІЗНОМАНІТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ КУЛЬТУР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ ст.

Тема 49. Зародження режисури у європейському театрі.

1. З'ясувати причини появи режисерського театру.
2. Розглянути діяльність Чарльза Кіна, Мейнінгейнського театру, Андре Антуана, Отто Брама, Генрі Ірвінга.
3. Дізнатися про співвідношення ансамблю та акторської індивідуальності.

Тема 50. Новації скандинавської драматургії і театру.

1. З'ясувати особливості розвитку скандинавського театру, зокрема, норвезького й шведського.
2. Дізнатися про новаторство драматургії Ібсена, Бйорнсона, Стрінберга.
3. Ознайомитись із творчістю Ібсена й прочитати повний текст його рекомендованих п'єс.

Ібсен Пер Гюнт

Ібсен Ляльковий дім

Тема 51. Театр Східної та Центральної Європи у пошуках власного обличчя.

1. З'ясувати імперську сутність російських перформативних мистецтв.
2. Розглянути функціонування національних театрів в російському й австрійському імперських контекстах.
3. Ознайомитись із драматургією Гоголя та Чехова й прочитати повний текст їх рекомендованих п'єс.

Гоголь Ревізор

Чехов Чайка

Тема 52. Сценічне мистецтво Нового світу у контексті європейських театральних віянь.

1. З'ясувати особливості розвитку культури Південної та Північної Америки.
2. Дізнатися про характер іспаномовного й англomовного театру.
3. Ознайомитись із драматургією О'Ніла й прочитати повний текст його рекомендованої п'єси.

Онїл Любов під в'язами

Література для підготовки тем по розділу 13:

1. Брокет О., Гїлді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гїлді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 352-420.

- 2.Владимирова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимирова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
- 3.Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 168-175.
- 4.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.
- 5.Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
- 6.Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с
- 7.Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
- 8.Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
- 9.Владимирова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимирова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 204 с.

Брокет Гілді Історія театру.

Владимирова Історія театру II

Юдова-Романова Образно-технологічні

Стайн I Реалізм. Натуралізм

Стайн II Символізм

Паві Словник театру

Клековкін Лексікон

Клековкін Mise en scene

Владимирова Історія театру I

VI СЕМЕСТР

РОЗДІЛ 14. ТВОРЧІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ КІНЦЯ ХІХ ст. – ПОЧАТКУ ХХ ст.

Тема 53. Перформативні мистецтва в умовах «Прекрасної епохи».

1. Дізнатися про суспільно-політичні умови розвитку культури і мистецтва на межі ХІХ-ХХ ст.
2. Ознайомитися із особливостями мистецького життя в контексті формування масової культури.
3. З'ясувати місце театру в перформативних мистецтвах межі ХІХ-ХХ ст.

Тема 54. Новації драматургії

1. З'ясувати стильові напрямки драматургії межі ХІХ-ХХ ст.
2. Ознайомитись із провідними представниками новаторських течій у драматургії.
3. Прочитати тексти рекомендованих п'єс Ростана, Метерлінка, Шоу.

Ростан Сірано де Бержерак

Метерлінк Блакитний птах

Шоу Пігмаліон

Тема 55. Режисура та акторське мистецтво.

1. Дізнатися про вплив ідей Вагнера на театр та модерністські течії в ньому на межі ХІХ-ХХ ст.
2. Ознайомитися із творчістю та новаторськими ідеями провідних режисерів національних театрів.

3. Ознайомитися із творчістю видатних акторів національних театрів та формуванням ними нової сценічної мови.

Тема 56. Народження дієвої сценографії.

1. Дізнатися про вплив режисерського театру та новаторських художніх стилів образотворчого мистецтва на становлення дієвої сценографії.
2. Ознайомитись із сценографічними пошуками Аппія й Крега.
3. З'ясувати вплив новацій у театральній архітектурі на розвиток дієвої сценографії.

Література для підготовки тем по розділу 14:

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 422-440.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 9-54.
3. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 168-175.
4. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
5. Крег Е.Г. Про мистецтво театру / Едвард Гордон Крег. – Київ: Мистецтво, 1974. – 320 с.
6. Райнгардт М. Я лише театроман / Макс Райнгардт. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 184 с. + іл.
7. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.
8. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
9. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
10. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. – 800 с.
11. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Брокет Гілдії Історія театру.

Владимірова Історія театру II

Юдова-Романова Образно-технологічні

Крег Про мистецтво театру

Райнгард Я лише театроман

Стайн Книга 1 Реалізм натуралізм

Стайн Книга 2 Символізм

Клековкін Лексикон

Клековкін Mise en scene

Паві Словник театру

РОЗДІЛ 15. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX ст. – ПОЧАТКУ XX ст.

Тема 57. Проблеми розвитку українського театрального мистецтва другої половини XIX ст.

1. З'ясувати особливості розвитку української культури в умовах бездержавності другої половини XIX ст.
2. Ознайомитися із ситуацією в українському театрі та драматургії у середині XIX ст.
3. Дізнатися про аматорський театральний рух як джерело відродження української професійної сцени.

Тема 58. Український театр за австрійського панування.

1. З'ясувати умови розвитку української культури при австрійській владі та перші спроби творення національного театру.
2. Дізнатися про театр «Руська бесіда», його провідних діячів та періоди діяльності.
3. Ознайомитись із драматургічною творчістю Івана Франка й прочитати повний текст його рекомендованої п'єси.

Франко Украдене щастя

Тема 59. Український класичний театр корифеїв.

1. Дізнатися про формування українського класичного театру корифеїв у Наддніпрянській Україні.
2. Ознайомитися із творчістю М.Кропивницького, М.Старицького, І.Карпенка-Карого, М.Садовського, П.Саксаганського, М.Заньковецької, І.Мар'яненка.
3. Прочитати рекомендовані п'єси М.Кропивницького, М.Старицького, І.Карпенка-Карого.

Кропивницький Дві сім'ї

Старицький За двома зайцями

Старицький Талан

Карпенко Карий Безталанна

Карпенко Карий Житейське море

Тема 60. Вітчизняне театральне мистецтво та сценографія у часи творчо-організаційних трансформацій.

1. З'ясувати значення стаціонарного театру Миколи Садовського у Києві.
2. Дізнатися про початок творчого шляху Леся Курбаса та діяльність створеного ним «Молодого театру»
3. Ознайомитись із діяльністю заспівувачів української сценографії, зокрема, Олександри Єкстер.
4. Оглянути драматургічну творчість Лесі Українки, Володимира Винниченка, Олександра Олеся та прочитати рекомендовані п'єси Лесі Українки.

Леся Українка Лісова пісня

Леся Українка Кам'яний господар

Література для підготовки тем по розділу 15:

1. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до ХХ ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – С. 203-274; 274-480; 481-639.
2. Історія українського театру : у 3 т. Т. 2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2009. – 876 с.
3. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.
4. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – С. 115-229.
5. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
6. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
7. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Наталія Єрмакова. – Київ: Фенікс, 2012. – 512 с.
8. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 168-175.
9. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / Олена Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.
10. Лягущенко А.Г. Ритм епохи. Маловідомі сторінки історії народження балету «Болеро». Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2024. Вип. 35. С.41-49.

Історія українського театру ІМФЕ Т.1

Історія українського театру ІМФЕ Т.2

Пилипчук Історія українського театру

Український театр Антологія вистав

Клековкін Лексикон

Єрмакова Березільська культура

Юдова-Романова Образно-технологічні засоби

Ковальчук Сценографічна практика

Лягушенко Ритм епохи Болеро

РОЗДІЛ 16. ТЕАТРАЛЬНІ РОЗДОРІЖЖЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX ст.

Тема 61. Театральне мистецтво та драматургія у контексті «червоної епохи».

1. Дізнатися про ідеологічну заангажованість перформативних мистецтв, зокрема, про явище політичного театру.
2. З'ясувати тенденції розвитку світової драматургії, зокрема, німецького експресіонізму.
3. Ознайомитися із творчістю Жироду, Кокто, Піранделло, Моема, Брехта та прочитати рекомендовані п'єси Брехта

Брехт Матінка Кураж

Брехт Добра людина із Сичуані с.151

Тема 62. Світ і сутінки української сцени часів соціальних катаклізмів.

1. Дізнатися про театральний проект національних урядів та радянське удержавлення перформативних мистецтв.

2. Ознайомитися із діяльністю Леся Курбаса в «Березолі».
3. Дізнатися про українську драматургію 20-х рр., зокрема, про творчість Миколи Куліша та прочитати його рекомендовані п'єси.

Куліш Малахій, Мина, Патетична

Тема 63. Розвиток режисури та акторського мистецтва першої половини ХХ ст.

1. Дізнатися про вектори режисерських шукань Станіславського, Мейєрхольда, Вахтангова, Таїрова, Піскатора, Брехта, Арто, Копо.
2. З'ясувати вплив шукань Михайла Чехова на розвиток акторського мистецтва .
3. Ознайомитися з особливостями національних акторських шкіл.

Тема 64. Основні тенденції сценографії першої половини ХХ ст.

1. З'ясувати напрямки розвитку сценографії першої половини ХХ ст.
2. Дізнатись про творчість Петрицького, Меллера, Хвостенка-Хвостова, харківських сценографів, художників антрепризи Дягілева, Баугаузу, «Картелю чотирьох».
3. Ознайомитись із впливом новацій театральної архітектури на розвиток сценічного простору та сценографії.

Література для підготовки тем по розділу 16:

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 442-526.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – С. 58-90.
3. Історія українського театру : у 3 т. Т. 2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М,Т.Рильського, 2009. – 876 с.
4. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – С. 231-428.

5. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
6. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – С. 214-311.
7. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Наталія Єрмакова. – Київ: Фенікс, 2012. – 512 с.
8. Клековкін О. *Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
9. Клековкін О. *Theatrica. Лексикон* / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
10. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / Олена Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.
11. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.
12. Мейєрхольд Вс. Мистецтво театру / Всеволод Мейєрхольд. – Львів: Простір М. – 64 с.
12. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 288 с.
13. Лягущенко А.Г. Ритм епохи. Маловідомі сторінки історії народження балету «Болеро». Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2024. Вип. 35. С.41-49.
14. Лягущенко А.Г. Паралелі театральної діяльності Павла Вірського та Сержа Лифаря. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 36. С.16-24.
15. Лягущенко А.Г. Леся Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2024 . С. 105-114.
16. Український театральний костюм ХХ-ХХІ століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.

Брокет Гілді Історія театру.

Владимирова Історія театру II

Історія українського театру ІМФЕ 2

Український театр XX Антологія вистав

Юдова-Романова Образно-технологічні

Єрмакова Березільська культура

Клековкін Mise en scene

Клековкін Лексикон

Ковальчук Сценографічна практика

Паві Словник театру

Мейсхольд Мистецтво театру

Стайн Книга 3 Експресіонізм Епічний театр

Лягушенко Болеро

Лягушенко Лифар Вірський

Лягушенко Курбас і парадокс держтеатру

РОЗДІЛ 17. БАГАТОБАРВНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX ст.

Тема 65. Шукання світового театру другої половини XX ст.

1. Дізнатися про вплив лівої ідеології на театр.
2. Ознайомитися із станом французької, англійської німецької, італійської сцени та театром США.
3. З'ясувати розвиток театру СРСР та країн соцтабору від сталінізму до застою.

Тема 66. Особливості драматургії другої половини XX ст.

1. З'ясувати вплив повоєнних філософських течій на драматургію
2. Дізнатися про творчість Ануя, Йонеско, Камю, Дюрренмата, Вільямса, Олбі та прочитати їх рекомендовані п'єси.
3. З'ясувати особливості драматургії СРСР та країн соцтабору, звернувши увагу на творчість Шварца і Ружевича, прочитати їх рекомендовані п'єси.

Ануї Антігона 1

Ануї Антігона 2

Ануї Жайворонок

Йонеско Носороги

Камю Калігула

Дюрренмат Гостина дами

Вільямс Трамвай Бажання

Олбі Не боюсь Вірджинії Вульф

Шварц Дракон

Ружевич Картотека

Тема 67. Український театр у лежцатах соціалістичного реалізму та на зорі незалежності.

1. Дізнатися про вплив радянської культурної політики на розвиток перформативних мистецтв.
2. Охарактеризувати післявоєнну творчість Гната Юри, Василя Василька, Мар'яна Крушельницького, потуги театральних шестидесятників, академізм Сергія Данченка та студійний рух.
3. Ознайомитись з особливостями української післявоєнної драматургії, звернувши особливу увагу на творчість Івана Кочерги та Івана Багрянго та прочитати їх рекомендовані п'єси.

Кочерга Ярослав мудрий 1

Кочерга Ярослав мудрий 2.

Багрянний Генерал

Тема 68. Основні тенденції сценографії другої половини XX ст.

1. Дізнатися про дієву сценографію Йозефа Свободи.
2. Ознайомитись із творчістю Давіда Боровського, Євгена Лисика, Данила Лідера, Роберта Вілсона.
3. З'ясувати що таке «бідний» театр, нетеатральний простір та середовище як оформлення.

Література для підготовки тем по розділу 17:

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКиТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
4. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
5. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
6. Васильєв С., Чужінова І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужінова, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
7. Український театр XX століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
8. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.4.
9. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.

10. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
11. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі ХХ ст.: київські реалії / Олена Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.
12. Український театральний костюм ХХ-ХХІ століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.
13. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Пітер Брук. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 136 с.
14. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер / Єжи Гротовський. – Львів: Літопис, 1999. – 192 с.
15. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.

Брокет Гіді Історія театру.

Владимірова Історія театру II

Клековкін Mise en scene

Клековкін Лексикон

Стайн 2 Символізм, сюрреалізм, абсурд

Васильєв С. Український театр

Український театр ХХ Антологія вистав

Юдова-Романова Образно-технологічні

Ковальчук Сценографічна практика

Брук Жодних секретів

Гротовський Театр. Ритуал. Перформер

Паві Словник театру

РОЗДІЛ 18. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.

69. Світова сцена в період глобалізаційних потрясінь.

1. З'ясувати що таке деконструкція сцени та постдраматичний театр.
2. Ознайомитися із інтерактивними театральними видовищами та імерсійним театром.
3. Назвати актуальні імена сучасної драматургії та прочитати рекомендовану п'єсу Мартіна МакДона.

МакДона Королева краси з Лінана

70. Сучасні виклики самоідентифікації української сцени.

1. З'ясувати нагальні проблеми розвитку сучасного українського театру.
2. Дізнатися про зміну парадигми й поколінь та ознайомитись із актуальними іменами вітчизняних перформативних мистецтв.
3. Охарактеризувати діяльність українського театру в умовах війни.

71. Сценографія у цифровому вимірі.

1. Дізнатися про традиції й новаторство у сучасній сценографії.
2. Ознайомитись із цифровими можливостями ігрового простору, 3D-меппінгом та іншими технологіями створення доповненої й віртуальної сценічної реальності.
3. Назвати актуальні імена сучасної світової та вітчизняної сценографії.

72. Пошуки україноцентричного погляду на історію драматичного театру.

1. З'ясувати причини краху російсько-радянської парадигми історії театру.
2. Охарактеризувати особливості сучасного погляду на історію вітчизняного й зарубіжного театру.
3. Сформулювати важливість вивчення історії театру та відповідальність історика театру.

Література для підготовки тем по розділу 18:

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – С. 730 с.
2. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
3. Васильєв С., Чужинова І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужинова, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
4. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.
5. Український театральний костюм XX-XXI століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.
6. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
7. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
8. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
9. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.

Брокет Гільді Історія театру.

Владимирова Історія театру II.

Васильєв С. Український театр

Юдова-Романова Образно-технологічні

Клековкін Mise en scene

Клековкін Лексикон

Павлі Словник театру

Лягушенко театрознавство перформативні мистецтва

7. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти

Самостійна робота здобувача освіти є складовою організації освітнього процесу та передбачає цілеспрямоване опрацювання теоретичного, історико-культурного й аналітичного матеріалу з історії драматичного театру та сценографії під методичним керівництвом викладача, без його безпосередньої участі.

Відповідно до чинних нормативних документів у сфері вищої освіти, самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від аудиторних занять, і спрямована на формування системного історичного мислення, здатності до аналізу мистецьких явищ та усвідомлення закономірностей розвитку театрального мистецтва.

Обсяг навчального часу, відведеного на самостійну роботу, визначається навчальним планом і становить 40 % загального обсягу часу, передбаченого для вивчення освітнього компонента.

Зміст самостійної роботи формується з урахуванням структурно-логічної послідовності підготовки фахівців у сфері перформативних мистецтв, визначеної освітньо-професійною програмою та робочим навчальним планом, і охоплює історичні, теоретичні, стильові та образно-просторові аспекти розвитку драматичного театру й сценографії.

У процесі самостійної роботи здобувач освіти:

- опановує теоретичний матеріал з історії драматичного театру та сценографії відповідно до тем лекційного курсу;
- знайомиться з текстами драматургічних творів різних історико-стильових періодів, а також з описами та візуальними матеріалами сценографічних рішень;
- поглиблює та закріплює знання шляхом опрацювання основної, додаткової та авторської наукової літератури;
- застосовує набуті знання для аналізу драматургічних текстів, сценічних концепцій і сценографічних рішень у межах підготовки до усних опитувань стосовно засвоєння тем;
- готує індивідуальне науково-творче завдання (ІНТЗ) відповідно до рекомендацій по підготовці до семінарських занять у формі виконання ІНТЗ на базі рекомендованих драматургічних текстів;
- формує навички історико-стильового аналізу, необхідні для подальшого використання у власній мистецькій та проєктній діяльності, зокрема під час підготовки аналітичних і пояснювальних матеріалів до творчих проєктів.

Самостійна робота має чітко визначену тематичну спрямованість, узгоджену з цілями та програмними результатами навчання, і супроводжується систематичним контролем та оцінюванням її результатів.

Основними формами контролю самостійної роботи здобувачів освіти є:

- екзамен;
- захист індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ) на семінарському занятті у формі навчальної-творчої дискусії;
- усні опитування в межах поточного контролю.

8. Методи та форми навчання

1. Теоретико-пізнавальні методи

Лекційно-інформаційний метод — виклад основних соціально-культурних історичних етапів розвитку театру та сценографії, пояснення термінології, понять, мистецьких напрямів, розгляд драматургії та національних

театральних культур, акторських шкіл, режисерських й сценографічних пошуків.

Проблемно-пошуковий метод — порівняння національних сценічних шкіл, постановочних концепцій, сценографічних рішень.

Ілюстративно-демонстраційний метод — використання відеозаписів вистав, малюнків та світлин фрагментів постановок і окремих виконавців, ескізів оформлення та костюмів, макетів, театральних приміщень та планів сцени.

2. Інтерактивні методи

- Дискусії та дебати в ході усного опитування та захисту індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ) — обговорення постановочних концепцій, акторських шкіл, створених візуальних образів художником-оформлювачем або сценографом.

Аналіз і порівняння сценічних постановок — колективний чи індивідуальний розбір відео-прикладів.

Метод театрознавчої реконструкції — дослідження конкретних прикладів постановки відомих п'єс, режисерських експериментів, сценографічних рішень.

3. Творчо-дослідницькі методи

Проектна діяльність у формі підготовки індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ)

Порівняльний аналіз художніх стилів і жанрів у театрі — творчі презентації еволюції костюму, декорацій, сценічного простору у рамках підготовки індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ).

Метод художньо-критичної рефлексії — формування власної оцінки мистецьких явищ, обґрунтування естетичних ідей при обговоренні переглянутих вистав та презентованих індивідуальних науково-творчих завдань (ІНТЗ).

4. Самостійна робота здобувачів освіти

Опрацювання джерел, наукових публікацій і драматургічних текстів.

Підготовка індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ) із мультимедійною презентацією і доповіддю.

Підготовка повідомлень про творчість видатних митців сцени та сценографів для усного опитування.

Методичний акцент: поєднання історико-аналітичного підходу з візуальною культурою (малюнки, світлини, відео) дає змогу формувати у здобувачів освіти цілісне розуміння театрального процесу як синтезу драматичної дії, візуального образу сценічного простору, акторської гри, музично-звукового оформлення.

9. Методи та форми контролю.

Засобами діагностики успішності роботи здобувача освіти та методами демонстрування й контролю його результатів навчання з освітнього компонента є:

— усне опитування стосовно засвоєння тем на лекціях та під час самостійної роботи із відповідною оцінкою в балах;

– захист індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ) у формі навчальної-творчої дискусії на семінарських заняттях із відповідною оцінкою в балах;

– екзамен, який передбачає демонстрацію знань драматургічних текстів, основних аспектів історії театру й сценографії та вмінь їх аналізувати із відповідною оцінкою в балах.

Максимальний розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Р 1 (Т1- Т4)	Р 2 (Т5- Т8)	Р 3 (Т9- Т12)	Р 4 (Т13- Т16)	Р 5 (Т17- Т20)	Р 6 (Т21- Т24)	Р 7 (Т25- Т28)	Р 8 (Т29- Т32)	Р 9 (Т33- Т36)	Р 10 (Т37- Т40)	ІНТЗ	Екзамен	Всього
4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)			
Разом 40										20	40	100

Модель розрахунку балів побудована таким чином, що максимально можливу їх кількість – 100, здобувач вищої освіти може набрати наступним чином:

- Опанування кожної теми, яка оцінена в 1 бал і складається із 0,5 балів за відвідування лекцій по кожній темі (Т) і 0,5 балів за результат усного контрольного опитування знання відповідного матеріалу. Освітній компонент складається із розділів (Р), у кожному із яких 4 теми (Т). Відповідно максимальна кількість балів за кожний розділ (Р) складає 4 бали – за кожну тему (Т) по 1 балу (0,5 відвідування, 0,5 результат опитування). На другому курсі здобувачам освіти запропоновано до вивчення десять розділів – Р1, Р2, Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р8, Р9, Р10 та 40 тем. Відповідно разом за всі розділи (Р) і теми (Т) здобувач освіти може максимально одержати 40 балів.
- Підготовка і захист індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ), яке передбачає створення проекту постановки драматургічного твору на певному виді сцени (сцена коробка італійського типу із відповідними технічними можливостями XVIII-XIX ст., експериментальні сцени архітектурного авангарду першої половини XX ст., нетеатральні локації постмодерного театру, сучасна високотехнологічна сцена). ІНТЗ передбачає аналіз п'єси та власний постановочний план довільної форми, який є розробкою майбутньої вистави. Презентація, захист й обговорення ІНТЗ буде відбуватися на семінарських заняттях в кінці VI семестру. За ІНТЗ здобувач освіти може одержати максимально 20 балів.
- Складання екзамену із демонстрацією знань драматургічних текстів та основних аспектів історії театру й сценографії, яке відбувається у VI семестрі. За екзамен здобувач освіти може одержати максимально 40 балів.

10. Питання білетів та список рекомендованих драматургічних текстів до екзамену

Білет №1

1. Театр часів Великої французької революції.
2. Театральні приміщення та оформлення сцени в українських землях у першій половині XIX ст.
3. Ібсен «Пер Гінт».

Білет №2

1. Явище політичного театру.
2. Зародження дієвої сценографії.
3. Бюхнер «Войцек».

Білет №3

1. Предтечі режисури в європейському театрі.
2. Оформлення вистав в українському театрі останньої чверті XIX – початку XX ст.
3. Брехт Б. «Добра людина із Сичуані».

Білет №4

1. Сильові напрямки французької драматургії другої половини XIX – початку XX ст.
2. Цифрові можливості сучасної сценографії.
3. Старицький М. «За двома зайцями».

Білет №5

1. Народження модерністських течій в європейському театрі.
2. Сценічні ефекти театру XIX ст.
3. Т.Уіл'ямс «Трамвай «Бажання».

Білет №6

1. Український класичний театр корифеїв та його представники.
2. Роль новацій театральної архітектури і сценічної техніки у становленні дієвої сценографії на межі XIX-XX ст.
3. Ростан Е. «Сірано де Бержерак».

Білет №7

1. Кріпацький театр в Україні.
2. Цифрові технології у сучасній сценографії.
3. Метерлінк М. «Блакитний птах».

Білет №8

1. Форми та напрямки сучасного театру.
2. Основні етапи розвитку театрального костюму.
3. Шевченко Т. «Назар Стодоля»

Білет №9

1. Театр як соціально-естетичне явище.
2. Тенденції художнього оформлення театру XIX ст.
3. Кочерга І. «Ярослав Мудрий».

Білет №10

1. Скандинавський театр та драматургія XIX – початку XX ст.
2. Український прорив у сценографії першої чверті XX ст.

3. Брехт Б. «Матінка Кураж та її діти»

Білет №11

1. Становлення режисури в англійському театрі кінця XIX – початку XX ст.
2. Зародження театральної архітектури й сценічного оформлення в українських землях на межі XVIII- XIX ст.
3. О'Ніл «Любов під в'язами».

Білет №12

1. Сильове різнобарв'я європейської драматургії XIX ст.
2. Світова сценографія після Другої світової війни.
3. Котляревський І. «Наталка-Полтавка».

Білет №13

1. Театральне життя в українських землях кінця XVIII – початку XIX ст.
2. Роль сценічного світла у створенні візуального образу вистави.
3. Йонеско Е. «Носороги».

Білет №14

1. Театр Миколи Садовського у Києві як пролог української сцени XX ст.
2. Заспівувачі дієвої сценографії.
3. Гюго «Ернані».

Білет №15

1. Драматургічні жанри європейського театру XIX ст..
2. Новаторські пошуки в царині сценографії та театральної архітектури інституту Баугаус.
3. Дюрренмат Ф. «Гостина старої дами»

Білет №16

1. Американський театр XX ст.
2. Італійська перспективна сцена та її місце у сучасній сценографії.
3. Багряний І. «Генерал»

Білет №17

4. Становлення режисури у німецькому театрі кінця XIX – початку XX ст.
5. Школа української сценографії Данила Лідера.
6. Чехов А. «Чайка»

Білет №18

1. Театр східної Європи другої половини XX ст.
2. Роль художнього оформлення та сценографії у мистецтві театру.
3. Ануй «Жайворонок».

Білет №19

1. Роль Молодого театру під проводом Леся Курбаса у становлення національної сцени.
2. Види та еволюція сценічного простору.
3. Гюго «Рюї Блаз».

Білет №20

1. Народження режисури в українському театрі.
2. Новаторські принципи простору театру Ріхарда Вагнера у Байройті.
3. Карпенко-Карий І. «Житейське море».

Білет №21

1. Режисерські шукання 20-х – 30-х рр. XX ст.
2. Український сценографічний авангард 20-х рр. XX ст. та його видатні представники.
3. Шварц І. «Дракон»

Білет №22

1. Народження української драматургії і театру сучасного типу.
2. Реформи театрального простору другої половини XIX ст.
3. Леся Українка «Камінний господар».

Білет №23

1. Українська драматургія від романтизму до модерну.
2. Устрій сцени-коробки.
3. Гоголь М. «Ревізор»

Білет №24

1. Український театр і драматургія другої половини XX ст.
2. Ескіз та макет як основні засоби реалізації творчої концепції художника-сценографа.
3. Куліш М. «Патетична соната»

Білет №25

1. Стильові особливості французької драматургії XIX ст.
2. Новаторська діяльність німецьких архітекторів Шинкеля та Земпера у царині театральної архітектури.
3. Франко І. «Украдене щастя»

Білет №26

1. Явище постдраматичного театру.
2. Основні типи сценічного простору.
3. Ібсен «Ляльковий будиночок».

Білет №27

1. Тенденції режисури другої половини XX ст.

2. Театральна архітектура в українських землях у XIX ст.
3. Старицький М. «Талан»

Білет №28

1. Англійський театр та драматургія XIX – початку XX ст.
2. Український сценографічний авангард 20-х рр. XX ст.
3. Леся Українка «Лісова пісня».

Білет №29

1. Німецька драматургія та театр першої половини XIX ст.
2. Євген Лисик – пророк сучасної української сценографії.
3. Шоу Б. «Пігмаліон»

Білет №30

1. Театр та акторське мистецтво Франції першої половини XIX ст.
2. Українська сценографія першої чверті XXI ст.
3. Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці».

Білет №31

1. Драматургія і театр екзистенціалізму та абсурду.
2. Особливості розвитку вітчизняного театального костюму.
3. Куліш М. «Народний Малахій»

Білет №32

1. Українська драматургія і театр 20-30-х рр. XX ст.
2. Театральні реформи на межі XIX-XX ст. та виникнення дійової Особливості взаємодії режисури та сценографії.
3. Ануй Ж. «Антігона»

Білет №33

1. Шляхи сучасного українського театру.
2. Ескіз, макет та театральний плакат у сценографії.
3. Куліш М. «Мина Мазайло»

Білет №34

1. Драматургія та театр німецьких експресіоністів.
2. Українська сценографія після другої світової війни.
3. МакДона М. «Королева краси з Ліана»

Білет №35

1. Особливості театру як базового перформативного мистецтва.
2. Йозеф Свобода та нове дихання дієвої сценографії.
3. Карпенко-Карий І. «Безталанна».

Білет №36

1. Американський театр від зародження до кінця XIX ст.

2. Сценографічна школа Мистецького об'єднання «Березіль».
3. Камю А. «Калігула»

Білет №37

1. Театр та акторське мистецтво Франції другої половини XIX ст.
2. Заспівувачі реформ театральної архітектури та сценічного оформлення другої половини XIX ст.
3. Кропивницький М. «Дві сім'ї».

Білет №38

1. Європейський театр і драматургія після Другої світової війни.
2. Роль Олександри Екстер у становленні української та світової сценографії.
3. Олбі Е. «Не боюсь Вірджинії Вульф».

Білет №39

1. Лесь Курбас – реформатор українського театру.
2. Художнє оформлення та сценографія. Єдність та різниця.
3. Ружевич Т. «Картотека».

Білет №40

1. Тенденції театрального життя України на межі XX-XXI ст.
2. Театральний костюм у системі дійової сценографії.
3. Квітка-Основ'яненко «Шельменко денщик».

Список драматургічних текстів

- Гюго В. «Рюї Блаз», «Ернані»
- Бюхнер «Войцек»
- Котляревський І. «Наталка-Полтавка»
- Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці», «Шельменко денщик»
- Шевченко Т. «Назар Стодоля»
- Ібсен Г. «Пер Гінт», «Ляльковий будиночок»
- Гоголь М. «Ревізор»
- Чехов А. «Чайка»
- О'Ніл Ю. «Любов під в'язами»
- Ростан Е. «Сірано де Бержерак»
- Метерлінк М. «Блакитний птах»
- Шоу Б. «Пігмаліон»
- Франко І. «Украдене щастя»
- Кропивницький М. «Дві сім'ї»
- Старицький М. «За двома зайцями», «Талан»
- Карпенко-Карий І. «Безталанна», «Житейське море»
- Леся Українка «Лісова пісня», «Камінний господар»
- Брехт Б. «Матінка Кураж та її діти», «Добра людина із Сичуані»

- Куліш М. «Народний Малахій», «Мина Мазайло», «Патетична соната»
- Ануй Ж. «Антигона», «Жайворонок»,
- Йонеско Е. «Носороги»
- Камю А. «Калігула»
- Дюрренмат Ф. «Гостина старої дами»
- Вільямс Т. «Трамвай «Бажання»
- Олбі Е. «Не боюсь Вірджинії Вульф»
- Шварц І. «Дракон»
- Ружевич Т. «Картотека»
- Кочерга І. «Ярослав Мудрий»
- Багрянний І. «Генерал»
- МакДона М. «Королева краси з Лінана»

11. Оцінювання результатів навчання

Оцінка **"А – відмінно"** виставляється здобувачу вищої освіти, що показав глибоке і упевнене знання всіх тем програми, продемонстрував високі теоретичні навички, вільно орієнтується в усіх розділах освітнього компонента, глибоко розуміє значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- володіє глибокими, системними знаннями з історії драматичного театру та сценографії;
- глибоко розуміє закономірності та вільно орієнтується у стилях, епохах, творчих напрямках і школах сценічного мистецтва;
- здатен проводити комплексний аналіз сценічних явищ і художніх концепцій;
- повністю й розгорнуто виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- досконально знає й аналізує всі драматургічні тексти;
- демонструє глибоку здатність до творчої інтерпретації матеріалу, критичного мислення, самостійних висновків і ініціативності у практичній діяльності.

Оцінка **"В – дуже добре"** виставляється здобувачу вищої освіти, що виявив достатньо високий рівень знань всіх тем програми, продемонстрував стабільні теоретичні навички, орієнтується в усіх розділах освітнього компонента, розуміє значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- демонструє міцні цілісні знання з історії драматичного театру та сценографії;
- розуміє основні закономірності розвитку сценічного мистецтва,
- уміє робити аргументовані порівняння та узагальнення сценічних явищ і художніх концепцій;
- повністю виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- знає й аналізує переважну більшість драматургічних текстів,
- показує здатність до творчої інтерпретації матеріалу, проявляє логічність мислення й можливості застосовування набутих знань на практиці.

Оцінка **"С – добре"** виставляється здобувачу вищої освіти, що виявив достатній рівень знань тем програми, продемонстрував достатні теоретичні навички, орієнтується в розділах освітнього компонента, допустився окремих помилок, що є незначними і не торкаються розуміння значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- має достатні знання основних понять, етапів і фактів історії драматичного театру та сценографії;
- має уявлення про певні закономірності розвитку сценічного мистецтва;
- розуміє відмінності театральних культур;
- в цілому виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- знає частину драматургічних текстів та намагається їх аналізувати;
- допускає незначні неточності у визначеннях чи періодизації, але в цілому демонструє розуміння матеріалу та здатність його застосовувати на практиці.

Оцінка **"D – задовільно"** виставляється здобувачу вищої освіти, що засвоїв лише окремі теми програми, продемонстрував певні теоретичні навички, має уяву про розділи освітнього компонента, має приблизну уяву про значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- володіє базовими знаннями з історії драматичного театру та сценографії;
- має утруднення в систематизації закономірностей розвитку сценічного мистецтва;
- має утруднення в аналітичній роботі з порівняння та узагальнення сценічних явищ;
- із помилками і недостатньо виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- знає кілька драматургічних текстів;
- відповіді містять неточності, відсутня повна аргументація, проте мінімальний рівень засвоєння матеріалу досягнуто і є надія на можливість його практичного застосування.

Оцінка **"Е – достатньо"** виставляється здобувачу вищої освіти, що має уяву про деякі теми програми, продемонстрував приблизні теоретичні навички, намагається згадати розділи освітнього компонента, майже не розуміє значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- продемонстрував обмежене знання історії драматичного театру та сценографії;
- можливості систематизації закономірностей розвитку сценічного мистецтва практично відсутні;
- розуміння понять сценічних явищ часткове, приклади та порівняння не завжди доречні;
- із великими помилками й дуже поверхово виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- має уяву про деякі драматургічні тексти;

- виконує лише найпростіші завдання з допомогою викладача, але має потенціал для подальшого засвоєння матеріалу та використання його на практиці.

Оцінка **"FX – незадовільно (з можливістю повторного складання)"** виставляється здобувачу вищої освіти, що не засвоїв теми програми, не може продемонструвати теоретичні навички, не знає розділи освітнього компонента, не розуміє значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- має фрагментарні знання історії драматичного театру та сценографії;
- не здатен встановлювати зв'язки між історичними етапами розвитку драматичного театру та сценографії;
- не розуміє яким чином порівнюються сценічні явища;
- намагався, але не виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- згадує назви та авторів деяких драматургічних текстів,
- відповіді поверхові, відсутнє знання матеріалу, потрібна суттєва допомога викладача для практичного використання матеріалу.

Оцінка **"F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)"** виставляється здобувачу вищої освіти, що абсолютно не засвоїв жодну із тем програми, не має теоретичних навичок, жодним чином не розуміє значення освітнього компонента для своєї професійної підготовки.

Критерії та характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти:

- не володіє базовими знаннями з історії драматичного театру та сценографії;
- не розуміє ключових понять;
- не здатен виконати навчальні завдання навіть з допомогою викладача,
- не виконав індивідуальне науково-творче завдання;
- не знає авторів та назву жодного драматургічного тексту;
- рівень підготовки не відповідає мінімальним вимогам і можливостям практичної діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	Задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	----------	--	---

Максимальний розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Р 1 (Т1- Т4)	Р 2 (Т5- Т8)	Р 3 (Т9-Т12)	Р 4 (Т13- Т16)	Р 5 (Т17- Т20)	Р 6 (Т21- Т24)	Р 7 (Т25- Т28)	Р 8 (Т29- Т32)	Р 9 (Т33- Т36)	Р 10 (Т37- Т40)	ІНТЗ	Екзамен	Всього
4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)			
Разом 40										20	40	100

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення освітнього компонента спрямоване на формування системних історико-теоретичних знань, аналітичного мислення та здатності інтерпретувати сценічні явища у контексті розвитку світової та національної театральної культури.

До складу методичного забезпечення належать:

1. Навчально-методичні матеріали викладача

- робоча програма освітнього компонента;
- силабус освітнього компонента;
- тематичні плани лекцій з питаннями для самоперевірки й поточного контролю та списком рекомендованої літератури;
- тематичні рекомендації по підготовці до семінарських занять у формі виконання індивідуального науково-творчого завдання;
- методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти з рекомендованою літературою;
- питання та список рекомендованих драматургічних текстів до екзамену
- критерії та шкала оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

2. Лекційне забезпечення

- структуровані лекційні матеріали з історії драматичного театру та сценографії;
- авторські презентації до лекцій із використанням ілюстративного матеріалу (малюнки, світлини та реконструкції сценічного простору, ескізів декорацій і костюмів; малюнки, світлини, відео сцен з вистав, записи цілих спектаклів, фільми світового кінематографа з театральним матеріалом);

3. Забезпечення самостійної роботи

- тематичні завдання та матеріал для самостійного опрацювання з конкретно посторінково вказаною літературою в електронному вигляді із можливістю доступу здобувачів освіти через індивідуальний QR-код;
- рекомендації по виконанню індивідуального науково-творчого завдання (ІНТЗ) з рекомендованими драматургічними текстами в електронному вигляді із можливістю доступу здобувачів освіти через індивідуальний QR-код;

4. Інформаційно-ресурсне забезпечення

- основна, додаткова та авторська наукова література з історії театру й сценографії в електронному вигляді із можливістю доступу здобувачів освіти через індивідуальний QR-код;
- драматургічні тексти в електронному вигляді із можливістю доступу здобувачів освіти через індивідуальний QR-код;
- електронні ресурси (офіційні сайти театрів, відеозаписи вистав, фільми світового кінематографа із театральним матеріалом);
- матеріали музейних і театральних фондів (каталоги, віртуальні платформи та експозиції);

5. Контрольно-оцінювальне забезпечення

- питання для самоперевірки й поточного контролю;
- перелік питань до екзамену;
- критерії та шкала оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

12. Рекомендована література

Основна

1. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – 730 с.
2. Васильєв С., Чужинова І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужинова, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
3. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКиТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 204 с.
4. Владимірова Н. Історія театру Західної Європи і США. Частина II. Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Наталія Владимірова. – Київ: КНУТКиТ імені І.К.Карпенка-Карого, 2024. – 160 с.
5. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до XX ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.
6. Історія українського театру : у 3 т. Т. 2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2009. – 876 с.

7. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.
8. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця XIX ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.
9. Український театр XX століття: Антологія вистав. – Київ: Фенікс, 2012. – 944 с.: іл.; вкл.: 16 с.
10. Юдова-Романова. К. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії / Катерина Юдова-Романова. – Київ: Ліра-К, 2020. – 360 с.

Додаткова

1. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Пітер Брук. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 136 с.
2. Годж С. Коротка історія мистецтв / С'юзі Годж. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. – 224 с.
3. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер / Єжи Гротовський. – Львів: Літопис, 1999. – 192 с.
4. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Наталія Єрмакова. – Київ: Фенікс, 2012. – 512 с.
5. Клековкін О. Theatrica. Лексикон / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2012. – 801 с.
6. Клековкін О. Античний театр: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів мистецтв і культури. Видання друге, доповнене і перероблене / Науковий редактор Р. Я. Пилипчук / Олександр Клековкін. – Київ: АртЕк, 2007. – 320 с.
7. Клековкін О. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / Олександр Клековкін. – Київ: Фенікс, 2017. — 800 с.
8. Ковальчук О.В. Сценографічна практика у просторі XX ст.: київські реалії / О.В.Ковальчук. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 272 с.: іл.
9. Крег Е.Г. Про мистецтво театру / Едвард Гордон Крег. – Київ: Мистецтво, 1974. – 320 с.
10. Мейєрхольд Вс. Мистецтво театру / Всеволод Мейєрхольд. – Львів: Простір М. – 64 с.
11. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.
12. Райнгардт М. Я лише театроман / Макс Райнгардт. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 184 с. + іл.
13. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 256 с.

14. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 272 с.
15. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англ. / Джон Стайн. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 288 с.
16. Український театральний костюм XX-XXI століть. Ескізи. – Львів, Київ, Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального, музичного і кіномистецтва України; Видавець Олександр Савчук, 2024. – 128 с.

Авторські публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України та до наукометричних баз

1. Лягущенко А.Г. Вплив хореографічного мистецтва на розвиток театальної справи в Україні: історичний аспект. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ: НАКККиМ, 2018, №4. – С. 305-310.
2. Лягущенко А.Г. Ритм епохи. Маловідомі сторінки історії народження балету «Болеро». Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2024. Вип. 35. С.41-49.
3. Лягущенко А.Г. Паралелі театальної діяльності Павла Вірського та Сержа Лифаря. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 36. С.16-24
4. Лягущенко А.Г. Корифеї українського театру. Парадокс діяльності між організацією і творчістю. Театр корифеїв як рушійна сила становлення національного театру та його вплив на сучасний театральний процес: науковий збірник за матеріалами XXVII Наукових читань, присвячених ювілейним датам М.Кропивницького, І.Карпенка-Карого, Г.Затиркевич-Карпинської, С.Тобілевич. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2021. – С.14-23.
5. Лягущенко А.Г. Розвиток художньо-творчої особистості як модель перетворення суспільства в діяльності Леся Курбаса. Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва: збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. Конференції. – Київ: НАКККиМ, 2021. – С.23-28.
6. Лягущенко А.Г. Микола Садовський творець сучасної організаційно-творчої моделі українського театру. «Марія Заньковецька та її доба»: науковий збірник за матеріалами XXVIII Наукових читань, присвячених 165-річчю від дня народження Миколи Садовського. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2022. – С.61-69.
7. Лягущенко А.Г. Лесь Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2024. – С. 105-114.

8. Лягущенко А.Г. Слуга двох панів, або омаж кафедрі театрознавства. - Люди, які писали нашу історію: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 14.05.2024. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2024. С. 94-103.
9. Лягущенко А.Г. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.